

РЕШЕНИЕ

№ 2095

гр. София, 21.04.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 12.03.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Александър Павлов, като разгледа дело номер **1456** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК. Образувано е по искова молба от ЗК „Д.“, [населено място], чрез адв. К., срещу Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, с искане да му бъде присъдено обезщетение в размер на 1200 лв. имуществени вреди, претърпени от него вследствие на отменено наказателно постановление № НЯСС-13 от 17.01.2019г., издадено от зам. началник на ДАМТН. Имуществените вреди се състоят в разноси по водене на делото и представляват възнаграждение за адвокат пред въззивната и касационната инстанции. Претендират се разноси по списък.

Ответникът - Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, редовно призован, не депозира отговор на исковата молба и не изразява становище по същата. Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на исковата претенция и смята, че същата трябва да бъде уважена.

Съдът като обсъди доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа страна:

С наказателно постановление № НЯСС-13/17.01.2019г., издадено от зам. председател на държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН), на ищеца в настоящото производство е наложена имуществена санкция в размер на 10000 лв. за нарушение на чл. 138в, ал.1 от ЗВ, състоящо се в липса на сключен договор за възлагане стопанисването, поддържането и осъществяването на техническата експлоатация на язовирната стена на язовир „П. З/Р. 1“ и на съоръженията към нея на

оператор на язовирна стена. Това постановление е отменено с решение № 893 от 09.05.2019г. на Пловдивски районен съд, XXIV нак. състав по НАХД № 1283/2019г., поради липса на посочена дата на извършване на нарушението и наличие на договор от 12.09.2018г. с хидроспециалист магистър за оказване на съдействие по стопанисване, поддържане, експлоатация и контрол на язовира. Решението на СРС е обжалвано пред АС – Пловдив, който със свое решение № 2191 от 30.10.2019г. на ХХ-кас. с-в по КАНД № 2042 от 2019г. го е оставил в сила.

От приложената към настоящото дело административно-наказателна преписка е видно, че пред въззивната инстанция ищецът е представляван от адв. К.. Същият се е явил в сз на 18.04.2019г. и е представил пълномощно за процесуално представителство до приключване на делото пред всички инстанции. На л.23 от него е приложен договор за правна защита и съдействие от 18.04.2019г. с адв. К., в който за процесуално представителство по НАХД № 1283/2018г. пред ПРС е уговорено и платено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 600лв. Пред касационната инстанция адв. К. се е явил в сз на 30.09.2019г. по КАНД № 2042/19г. На л.18 от него е приложен договор за правна защита и съдействие от 30.09.2019г. с адв. К., в който за процесуално представителство по КАНД № 2042/2019г. пред АС - Пловдив е уговорено и платено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 400лв. Страните не спорят, че адвокатските възнаграждения са заплатени. Исковата молба е подадена на 22.01.2020г.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Искът е предявен срещу надлежен ответник по смисъла на чл. 205 АПК, тъй като осъществяването на контрол по експлоатацията на язовирните стени и съоръженията към тях с оглед съответствието им с техническите норми съгласно чл. 199б, ал.1 от ЗВ се осъществява от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор. Същият може да налага принудителни административни мерки и да издава наказателни постановления съгласно чл. 201, ал.12 от ЗВ. Държавната агенция за метрологичен и технически надзор е юридическо лице на бюджетна издръжка – второстепенен разпоредител с бюджет по бюджета на Министерството на икономиката съгласно чл.2, ал.1 и 2 от Устройствения правилник на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор. Налице е отменено наказателно постановление, от което се твърди, че произтичат вредите. Искът е основателен по следните съображения:

Съгласно чл.203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Исковата защита е по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ. Фактическият състав на този текст изисква наличието на следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, като в случай на незаконосъобразно действие, същото би могло да бъде констатирано и в производството по обезщетението; вреда от такъв административен акт и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилния вредоносен резултат. При липсата на който и да е от тези елементи, отговорността по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ не може да бъде реализирана.

Исковата претенция следва да се квалифицира като такава по чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди/ЗОДОВ/. При осъществяване на

предоставените административнонаказателни правомощия по конкретен закон, органът не действа като разследващ орган, орган на прокуратурата или съда, а като административнонаказващ орган. Дори да се приеме, че издаването на наказателно постановление е нетипична административна дейност, то тя се осъществява от административен орган в изпълнение на нормативно възложени му правомощия, а не от създаден със закон разследващ или правораздавателен орган. Поради това отговорността на държавата за вреди, нанесени от незаконосъобразни наказателни постановления, е извън уредените хипотези в чл. 2, ал. 1, т. 1 – 7 от ЗОДОВ, в които на основание ал. 2 на чл. 2 искът се разглежда по реда, установен в Гражданския процесуален кодекс. С чл. 8, ал. 1 от ЗОДОВ изрично е изключена възможността обезщетението за вреди, причинени при условията на чл. 1, ал. 1, да се търси по общия ред. На основание чл. 203 от АПК исквете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на глава единадесета „Производства за обезщетения“. В този смисъл е и ТЪЛКУВАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 2 ОТ 19.05.2015 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 2/2014 Г., ОСК НА ГК НА ВКС И I И II КОЛЕГИЯ НА ВАС.

Според тълкувателно постановление по т. 1 по ТД 2/2014 на Общото събрание на колегиите на ВАС и Гражданската колегия на ВКС, видът на акта, определян според критериите в АПК /т.е. индивидуален, общ или нормативен/ не е определящ за това дали вредите от наказателните постановления да се търсят по реда на ЗОДОВ. ЗОДОВ е приложим за вреди от отменени наказателни постановления, тъй като нормата на чл. 1 от закона изобщо не поставя изисквания какъв да е отмененият акт, стига той да е незаконосъобразен, да е акт на държавен или общински орган и да е резултат от административна дейност. Налагането на административни наказания от органите на администрацията за извършени административни нарушения е санкционираща управленска дейност, израз на държавната наказателна репресия. Тя се определя като форма на административна (изпълнителна) дейност както въз основа на властническия метод на правно регулиране, прилаган от административнонаказващите органи, така и с оглед административната правосубектност на последните. Независимо, че наказателното постановление не е административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, определящо обстоятелство за правното основание на иска за обезщетение за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления като такъв по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е, че той е издаден от административен орган, представлява властнически акт на органите на администрацията, въпреки че поражда наказателноправни последици. Неговото издаване е резултат от изпълнение на нормативно възложени задължения, от упражняване на административна правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност. Административната дейност е изпълнителна дейност и наред със съдебната и законодателната дейности, е основна проява на държавната власт. Дейността по налагане на административните наказания, свързана с издаване на наказателно постановление, както и извършените в нейните рамки действия или бездействия, се отличава от правозащитната дейност, вредите от която подлежат на обезщетение по реда на чл. 2 от ЗОДОВ, именно по упражнената от административните органи в този конкретен случай изпълнителна /административна/ функция в рамките на държавната власт. Административният характер на дейността по издаване на наказателните постановления, както и на действията или бездействията

по налагане на административните наказания, при или по повод на която са причинени вреди на гражданите или юридическите лица, определя правното основание на иска за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления, действия или бездействия като такова по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Следователно налице е първата предпоставка за реализиране на отговорността по ЗОДОВ: отменен по съответния ред акт, приравнен на административен акт.

Налице е и втората предпоставка – причинени на ищеца имуществени вреди. Настоящият съдебен състав възприема тезата на ищеца, че са му причинени имуществени вреди, изразяващи се в разноски за процесуално представителство от адвокат, направени пред въззивната и касационната инстанции при обжалване на наказателното постановление. Доказано е заплащане на адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство, отразено в приложените договори за правна защита и съдействие. Това плащане, след като е предизвикало имуществено разместване в отрицателна посока за ищеца, представлява имуществена вреда за него. В производството по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН към момента на подаването ми, при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждат разноски в полза на нарушителя, както когато подсъдимият бъде оправдан в наказателното производство, не се присъждат разноски срещу държавата. Тази възможност е предвидена едва с измененията в чл. 63 от ЗАНН, ДВ, бр. 94 от 2019г., приети след приключване на производството по оспорване на наказателното постановление с влязъл в сила съдебен акт. След като към момента на развиването на това производство е липсвала процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски от лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание, се налага извод, че направените от него разноски за правна защита в хода на това производство, приключило с отмяна на наказателното постановление, представляват имуществена вреда, която не му е възстановена и следва да се възстанови по реда, приложим преди измененията в чл. 63 от ЗАНН.

Налице е и причинно следствена връзка между претърпените вреди и отмененото наказателно постановление, с оглед на което е налице и основание по чл.1 и чл. 4 от ЗОДОВ да бъде ангажирана отговорността на държавата за претърпените от ищеца имуществени вреди. Причинна връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията, реалната възможност от увреждане и тази реална възможност е превърната в действителност по друга причина. В случая е налице именно такава връзка. Съгласно чл.25 от Закона за адвокатурата адвокатът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, като е длъжен да защитава правата и законните интереси на клиента си по най-добрия начин. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл.40, ал.2 от ЗА/ в случая представените договори за правна защита и съдействие, които по своя характер са договор за поръчка, не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание процесуално представителство и защита при обжалване на посоченото по-горе наказателно постановление. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване пред съда на наказателно постановление е израз на нормалната грижа на санкционираното лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накарнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл.36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор.

След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издадено срещу него наказателно постановление и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразното наказателно постановление. Ако не беше издадено НП, което той счита за незаконосъобразно, нямаше да съществува и съдебното му оспорване, в рамките на което лицето може да упражни както намери за необходимо и ефективно правото си на защита, включително като натовари адвокат, на когото дължи възнаграждение. В този смисъл, самото наказателното постановление е необходимо условие за съществуване на договора за правна защита по делото, в което се оспорва това наказателно постановление и без което условие защита е невъзможна, най-малкото защото би била лишена от предмет. В тази строго каузална връзка следва да се отчита, че договорът за правна защита не е общ и абстрактен, а е в пряка и непосредствена връзка именно и само с делото, по което е оспорено процесното наказателно постановление. Ето защо, няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отмененото като незаконосъобразно наказателно постановление, да не е причинно-следствена. Въпреки незадължителността на осъществяваната защита по ЗАНН, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава, е основно право, конституционно гарантирано - чл.56 от Конституцията на РБ, което не може да се ограничава по никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на заплатения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорвания, ползвал същата. В този смисъл е и ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 1 ОТ 15.03.2017 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 2/2016 Г., ОСС НА ВАС, I И II КОЛЕГИЯ. От приобщеното нахд № 1283/201_г. по описа на ПРС се установява, че адв. К. е представлявал и защитавал ищеца въз основа на писмено пълномощно, като е участвал в едно съдебно заседание. От приобщеното канд № 2042/2019г. по описа на АС - Пловдив се установява, че адв. К. е представлявал и защитавал ищеца въз основа на пълномощното пред въззивната инстанция, като е участвал в едно съдебно заседание. При тези факти безспорно се установява връзката между заплатеното адвокатско възнаграждение по приложените договори за правна защита и съдействие и проведените въззивно и касационно производство. Предвид това и при съобразяване с ТР № 1/15.03.2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на ВАС, съдът приема, че ищецът е доказал, че настъпилите неблагоприятни последици в имуществената му сфера в общ размер от 1000лв. са именно в резултат на обжалването на посоченото НП пред ПРС и АС - Пловдив.

НПК регламентира отговорността за разноси в наказателното производство, които съдът определя по реда на чл. 301, т. 1 НПК /чл. 299, т. 12 НПК отм./, но не предвижда възможност лицето, което е признато за невинно или срещу което наказателното производство е прекратено, да претендира направените от него разноси в хода на наказателното преследване. Липсата на процесуална възможност да се упражни претенцията за разноси в наказателния процес от лицето, подложено на неоправдана наказателна репресия, обуславя извод, че направените разходи от него в хода на наказателното преследване, приключило с оправдателна присъда, независимо дали защитата е задължителна /чл.94, ал.1 НПК/, представляват имуществена вреда, за която общината му дължи обезщетение съгласно чл. 4 ЗОДОВ. Обстоятелството, че незаконосъобразното обвинение е административнонаказателно, а не наказателно, не може да промени изводите за причинно- следствената връзка на вредите от заплатено

възнаграждение за водене на дело срещу него. Приемането на обратната теза, че направените разноси не подлежат на репарирание, ще доведе и до нарушение на чл.6, т. 2 и чл. 13 от ЕКЗПЧОС, доколкото ще препятства ефективното упражняване на правото на защита и правото на справедлив съдебен процес.

В заключение, доказани са всички елементи на фактическия състав на предявения иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответника за обезщетяване на претърпените от ищеца имуществени вреди.

Относно претендирания размер на обезщетението, същият се определя по правилата на чл.18, ал. 2 във връзка с чл.7, ал.2, т. 4 от Наредба № 1 от 9 юли 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и е под минималния размер от 830 лв. за една инстанция.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, своевременно направеното искане на ищеца за присъждане на разноси е основателно и следва да бъде уважено за платнената държавна такса от 25лв. и адвокатско възнаграждение в размер на 600 лв., платено в брой съгласно договор за правна защита на л. 4.

По изложените съображения, Административен съд София-град, Второ отделение, 41-ви състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Държавна агенция за метрологичен и технически надзор да заплати на ЗК „Д.“, [населено място], ЕИК[ЕИК], обезщетение в размер на 1000 лв. имуществени вреди, претърпени от него вследствие на отменено наказателно постановление № НЯСС-13 от 17.01.2019г., издадено от зам. началник на ДАМТН, изразяващи се в заплатено възнаграждение за адвокат във връзка със съдебното обжалване на наказателното постановление пред въззивната и касационната инстанции.

ОСЪЖДА, на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор да заплати на ЗК „Д.“, [населено място], ЕИК[ЕИК] сумата в размер 625 лева разноси за водене на делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните. Преписи.

СЪДИЯ: